

Univerzita Karlova

Fakulta sociálních věd

Katedra veřejné a sociální politiky

Oponentský posudek diplomové práce

Vývoj českého zdravotnického práva v kontextu lidských práv se vztahem ke zdraví

Autorka práce: Tereza Teršová

Recenzent: Ing. Lubomír Kružík, CSc

Po formulaci základních cílů práce, kterými je poznání vývoje a vývoje lidských práv vna a ochrany práv pacientů na mezinárodní úrovni a v ČR a následně sledování vývoje českého práva v této oblasti a jeho hodnocení. Je práce rozdělena v podstatě na dva základní celky. První tvoří „Teoretická východiska“, kde autorka sleduje vymezení základních pojmů z této oblasti a v druhé je sledován konkrétní vývoj ochrany lidských práv v ČR i zahraničí a právní úpravu této problematiky.

V první části tedy autorka pojednává o zásadních pojmech, jako jsou demokracie, charakteristiky práva jednotlivých jeho úseků., lidská práva, etika atd. Prokazuje tedy prostudování a osvojení řady zásadních pojmů a otázek, více či méně se vztahujících k danému tématu své práce, ale samozřejmě i nadále mimo tuto práci. Což je dobré. Jsou to ovšem většinou rozsáhlé tematické okruhy, při jejichž podrobném probírání tak jak jsou formulovny, by samozřejmě bylo možné připomínat opomenutí těch nebo jiných názorů nebo hledisek atd. Nepokládám to za potřebné v tomto posudku a tuto část beru jako průkaz toho, že autorka při své práci prostudovala a promýšlela danou problematiku.

V dalších částech jsou již probírány konkrétně jednotlivé okruhy problémů. Podrobně je popsán vývoj chápání a úprav ochrany lidských práv v mezinárodním právu, zejm. v Evropské unii a pak v ČR, dále pak je obdobně zpracována zvláště problematika práv pacientů a pak vývoj českého zdravotnického práva. I u všech těchto úseků je zřejmé, že autorka prostudovala rozsáhlý soubor literatury, kterou se snaží využít, ne vždy se jí však daří jasně a přehledně výklad formulovat a navíc při uvádění různých názorů není vždy jasný i vlastní názor autorky. Jako příklad lze připomenout pasáž, týkající se tzv. euronovely. Zde se uvádí řada poznámek, včetně hlasování v parlamentě, poznámky k názoru novely apod., což vzhledem k zaměření práce nemá podle mého názoru větší vypovídací hodnotu, ale není přitom zcela jasně ukázáno, jaký byl obsah návrhu vlády a jaký je konečný text a není jasně

ukázáno, že přijetí euronovely bylo předpokladem začlenění ČR do EU. Na tomto úseku bych chtěl připomenout ke zmínce o výhradě k Lisabonské smlouvě (str. 74), že na rozdíl od Spojeného království a Polska tato výhrada není ještě platná, neboť čeká na ratifikaci členskými státy s jiným přístupovým dokumentem (Chorvatsko nebo Srbsko ?). Obdobně i pasážích, týkajících se reformy zdravotnictví by přispělo výkladu určité sevření. Uvádí se obsah návrhu ministra Julínka et al. zaměřených především na finanční stránku věci bez vyjádření vlastního názoru a bez poukazu na jiné potřebné kroky reformy. Ostatně i výklad o stavu našeho zdravotnictví je také neúplný, opakuje v partii o výchozím stavu v polistopadové době běžně připomínané problémy a zcela opomíjí některé pozitivní rysy této soustavy, týkající se zejm. prevence, jež v dané době přispívaly k dobrému zdravotnímu stavu obyvatelstva (který konstatuje), ale nestačily již na další vývoj. Prostě celkový správný přístup a postup práce, využívající rozsáhlé zdroje je do jisté míry devalvován určitou nevyrovnaností. Zajímavý je přitom samotný závěr práce. Správně ukazuje vývoj chápání problémů a jejich řešení, postup legislativy a její problémy i problémy její realizace a končí do rukou osudu oddaným povzdechem o tom, že bude rozhodovat úroveň morálky. Ta je samozřejmě velmi významným faktorem, ale pokud jednáme o otázkách veřejné politiky asi by měl výklad ústit v ukázání institucí, vytvářejících silové pole podněcující faktory morálky, resp. omezující ty, kteří její zásady nerespektují. Tím samozřejmě nechci aspekty morálky znehodnocovat a pokládám za správné, jejich zdůraznění.

Uvedl jsem řadu připomínek (aniž bych pokládal za nutné uvádět jednotlivé podrobnosti formulací apod.). Když jde o celkové zvážení práce, pak vzhledem k rozsáhlosti i složitosti oblasti, již se autorka zabývá i k rozsahu zpracovaných materiálů se domnívám, že v celku prokázala schopnost formulovat problémy, přistupovat k jejich řešení a doporučuji, aby práce byla přijata.

Ing. Lubomír Kružík, CSc